

วัฒนธรรมอีสานผ่านบทเพลงลูกทุ่งไทย

Northeastern Culture and the return of Thai Country Music

เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ* พรนภา ธนโพธิวิรัตน์** ผกามาศ ชัยรัตน์*** เกริกกิต ชัยรัตน์****

Penpim Phuangsuwan, Pornnapa thanapotivirat, Pakamas Chairatana,

Krirkkit Chairatana

Received: April 3, 2020 Revised: May 5, 2020 Accepted: May 8, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาลักษณะและการใช้ภาษาและการวิจารณ์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งไทยโดยศึกษาจากเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 40 เพลง เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน มาเป็นข้อมูลในการทำวิจัย โดยในแต่ละบทเพลงจะแฝงค่านิยม ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรมอีสาน ผู้วิจัยอาศัยการตีความ วิเคราะห์เนื้อหา ภาษาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การใช้สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่งอีสาน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน 2) นักวางแผนศิลปิน 3 คน 3) นักร้องเพลงลูกทุ่ง

* วิทยาการจัดการกรุงเทพ มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao Bangkok Campus

** สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Program in Hotel Management Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

*** สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม วิทยาการจัดการกรุงเทพ มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao Bangkok Campus

**** สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม วิทยาการจัดการกรุงเทพ มหาวิทยาลัยพะเยา College of Management University of Phayao Bangkok Campus

อีสาน 3 คน 4) กลุ่มผู้ฟัง (ที่มีระยะเวลาฟังเพลง 5 ปีขึ้นไป) 10 คน พบว่า ลักษณะการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งอีสานมีการใช้ภาษาโดดเด่น ในด้านภาษาเข้าใจง่ายมีความชัดเจนในภาษา คำงาม คำโดน อีกทั้งคำส่ออารมณ์ โดนใจผู้ฟังไม่ก็ครั้งก็สามารถร้องได้ ภาษาตรงไปตรงมา ในส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน คือ การสะท้อนทางด้านความรัก การสะท้อนทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมอีสาน

คำสำคัญ (Keywords): วัฒนธรรมอีสาน; เพลงลูกทุ่งไทย; นักแต่งเพลง; นักวางแผนศิลปิน; กลุ่มผู้ฟัง

Abstract

This research is to study the characteristics and usage of language and content criticism of Thai country music by studying from the Northeastern country song with over 100 million views on YouTube from 2016 to 2018, totaling 40 Songs to analyze the content of country music that reflects Northeastern culture. Come as information in research In which each song has hidden values Life As well as Northeastern culture. The researcher interprets Content analysis The language of country music that reflects northeastern culture. This research is qualitative research. The use of in-depth interviews. Key Informant, people involved in Isan country music By using 4 specific sampling groups which are 1) 3 Isan folk songwriters 2) 3 artist planners 3) 3 Northeastern country music singers 4) Listener group (with 5 years listening to music Go) 10 people. It was found that the usage of language in Northeastern country songs has a distinctive language. In terms of language, easy to understand, clear in words, words of beauty, as well as emotional words Liking the audience a few times they can sing Straightforward language As for the analysis of the content of country music that reflects Northeastern culture, it is the reflection of love. Reflections on culture and way of life of people in Northeastern society

Keywords: Northeastern Culture; Thai Country Music; Sprain Composer; Artist Planner, Audience Group

บทนำ (Introduction)

วัฒนธรรมช่วยให้มนุษย์พัฒนาขึ้นเหนือสัตว์ทั้งปวง วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การสร้างสม การสืบสานและการถ่ายทอด วัฒนธรรมมีการเกิด การเติบโตและการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งมีการเสื่อมสลายได้ วัฒนธรรมเกิดการพัฒนาจากการกระทำของมนุษย์ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวมีทรัพยากรการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่สำคัญ โดยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความร่ำรวยทางทรัพยากรการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมประเทศหนึ่ง นอกจากนี้ประเทศไทยแบ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นออกเป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคอีสาน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2558 : 21-23) วัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละภาคเกิดขึ้นด้วยสาเหตุที่แตกต่างกันไป แต่มีความคล้ายคลึงกันด้านความเชื่อและการนับถือ มีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมการเลื้อนไหลทางวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งกันและกันตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนเป็นอันดับหนึ่งของโลกในปี พ.ศ. 2560 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว 19.41 ล้านคน (Global Destination Cities Index, 2017) จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร มากที่สุดในประเทศไทย จำนวน 5,682,415 คน (ไม่รวมประชากรแฝง) เป็นเมืองเอกนคร เพราะมีประชากรมากกว่านครที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ถึง 40 เท่า (ระบบสถิติทางการทะเบียน, สื่อออนไลน์) อีกทั้งกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความหลากหลายทางทรัพยากรการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ อันสูงค่าเป็นมนต์เสน่ห์ที่สามารถผสมผสานเข้ากับความทันสมัยของเมืองได้อย่างลงตัวมีเอกลักษณ์ที่เฉพาะเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ จำนวนผู้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองหลวงส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด โดยคิดเป็นผู้อพยพระหว่างภาค 2.32 แสนคน โดยคิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้อพยพทั้งสิ้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการย้ายถิ่นระหว่างภาคร้อยละ 0.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2559)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน มีเนื้อที่มากที่สุดของประเทศไทยเทียบได้กับหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ประมาณ 168,854 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 33.17 มีประชากรมากกว่าทุกภาค (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1, 2559) จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการเกิดวัฒนธรรมท้องถิ่นมากมาย การปรับตัวของชาวอีสานมีความปรับตัวหลากหลาย รวมทั้งการออกมาขายแรงงานในเมืองหลวง เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด จำนวน 8.3 ล้านคน รวมประชากรแฝง (ยังยุทธ บุราสิทธิ์, 2556) การย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองหลวงของคนอีสานจึงนำพาวัฒนธรรมอีสาน ทั้งวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม จากปรากฏการณ์กระแสเพลงลูกทุ่งอีสานได้รับความนิยม ในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561) ทำให้วัฒนธรรมอีสานแพร่กระจายเข้ามาในท้องที่ภาคกลางได้เร็วยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากสถิติอันดับเพลงไทยที่ยอดวิวสูงสุดในยูทูบ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2561 พบว่าเพลงลูกทุ่งอีสานได้รับความนิยมใน 5 อันดับเพลงไทยที่มียอดวิวสูงสุด มีเพลงลูกทุ่งอีสานติดอยู่ถึง 3 เพลง มียอดวิวเกิน 350 ล้านวิว ได้แก่ อันดับหนึ่งเพลงคำแพง นักร้องแซ่ซุ่มแพ ยอดวิว 458,310,587 ล้านวิว เผยแพร่เมื่อ 11 สิงหาคม 2559 อันดับสอง เพลงคู่คอง นักร้องก้อง ห้วยไร่ ยอดวิว 410,210,318 ล้านวิว เผยแพร่เมื่อ 22 กันยายน 2559 และอันดับสาม เพลงผู้สาวขาลေး นักร้องลำไย ไททองคำ ยอดวิว 354,726,436 ล้านวิว เผยแพร่เมื่อ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 (ปาณิส โพธิ์ศรีวังชัย, สื่อออนไลน์) ในปัจจุบันกระแสเพลงลูกทุ่งอีสานได้รับความนิยมอีกทั้งไม่เพียงแต่คนภาคอีสานเท่านั้นที่รับฟังเพลงลูกทุ่งอีสานแต่รวมทั้งคนภาคอื่น ๆ ที่สนใจในวัฒนธรรมอีสานผ่านบทเพลงลูกทุ่งอีสาน ที่มีเนื้อหาเพลงที่สะท้อนให้เห็นลักษณะของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน มองได้จากภาษาอีสานที่ใช้ในคำร้องเพลงเป็นภาษาท้องถิ่นอีสานปะปนภาษาภาคกลาง รูปแบบการสื่อสารใช้ภาษาอีสานที่มีความชัดเจนด้านภาษา เข้าใจง่าย สำเนียงการออกเสียงมีลูกเอื้อนอิงสำเนียงท้องถิ่น เสน่ห์ของเพลงลูกทุ่งอีสานนอกจากใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายยังทำให้ผู้ฟังทราบช่วงเวลาในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้ โดยผ่านการเล่าเรื่องที่มีการปรับเปลี่ยนจังหวะ ท่วงทำนอง หรือรูปแบบการผสมผสานเครื่องดนตรีสมัยใหม่เข้าไปให้สอดคล้องกับผู้ฟังในยุคปัจจุบัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533) ได้ดำรัสถึงเพลงลูกทุ่งว่า “เพลงลูกทุ่งได้บันทึกเหตุการณ์ของบ้านเมืองและสังคมไทยไว้อย่างดีเยี่ยม ทุกสถานการณ์และทุกอารมณ์ ดังนั้นการฟังเพลงลูกทุ่งไม่ควรฟังเพื่อการบันเทิงเพียงอย่างเดียว แต่ควรจะต้องฟังและศึกษาพร้อมกันไปด้วย” ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมอีสานผ่านบทเพลงลูกทุ่งไทยทำให้เกิดการถ่ายทอดและ

เผยแพร่ทางวัฒนธรรมแก่คนภาคอื่น รวมทั้งประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองเอกนครที่มีคนอีสานย้ายถิ่นฐานเข้ามามากที่สุดจึงนำพาวัฒนธรรมอีสานเข้ามา

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 40 เพลง มาเป็นข้อมูลในการทำวิจัย โดยในแต่ละบทเพลงจะแฝง ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรมอีสาน ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ในวงการศึกษาการด้านวรรณกรรมของบทเพลงลูกทุ่ง ทำให้เข้าใจลักษณะการใช้ภาษาในบทเพลง และการสะท้อนภาพ รวมทั้งการใช้สัมผัสภาษาเชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่งอีสาน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 4 กลุ่ม จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องวัฒนธรรมอีสานผ่านบทเพลงลูกทุ่งไทย ทั้งในลักษณะการใช้ภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมอีสาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาลักษณะและการใช้ภาษาอีสานในเพลงลูกทุ่งไทย
2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยการตีความ วิเคราะห์เนื้อหา ภาษาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน โดยศึกษาจากเนื้อเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 40 เพลง และใช้ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การสัมผัสภาษาเชิงลึก นักแต่งเพลง นักร้อง นักวางแผนศิลปิน และกลุ่มผู้ฟัง ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะและการใช้ภาษาท้องถิ่นวัฒนธรรมอีสานที่มีอยู่ในเพลงลูกทุ่งไทยและระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน 2) นักวางแผนศิลปิน 3 คน 3) นักร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน 4) กลุ่มผู้ฟัง (ที่มีระยะเวลาฟังเพลง 5 ปีขึ้นไป) 10 คน ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างละเอียด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย

3.1 การวิจัยเอกสาร ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิว ในยูทูบ จำนวน 40 เพลง เพื่อค้นหาประเด็น ความคิด ค่านิยมของสังคมไทยในคำร้องของเพลง ลูกทุ่ง การศึกษาลักษณะและการใช้ภาษาท้องถิ่นวัฒนธรรมอีสานที่มีอยู่ในเพลงลูกทุ่ง ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงตีความและการวิเคราะห์สาระ ภาษาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน มาเป็นข้อมูลในการทำวิจัย โดยในแต่ละบทเพลงจะแฝงค่านิยม ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรม

ตารางที่ 1 เพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ

ลำดับ	เพลง	ศิลปินผู้ขับร้อง	ยอดวิว	เผยแพร่เมื่อ
1	คำแพง	แช็ค ชุ่มแพ	458,660,312	11 /08/ 2559
2	คู่คอง	ก้อง ห้วยไร่	410,642,687	22 /09/ 2559
3	ผู้สาวขาละ	ลำไย ไหทองคำ	354,897,636	24 /11/ 2559
4	ทดเวลาบาดเจ็บ	บอย พนมไพร	324,947,933	7 /04/ 2560
5	คำว่าฮักกัน มันเหี้ยมโหด	มนต์แคน แก่นคูน	306,442,006	7/ 10/ 2559
6	ภาวะแทรกซ้อน	ออย แสงศิลป์	267,285,198	19/ 09 / 2560
7	กลับคำสาหล่า	ไมค์ ภิรมย์พร	265,022,456	14/ 06/ 2560
8	สิทน่อง ให้บอกแน	ต่าย อรทัย	259,010,880	29 /06/ 2560
9	ผู้ป่าวเก่า	เต้ ตระกูลตอ	254,761,970	11 /06/ 2561
10	ระเบิดเวลา	ศาล สานศิลป์	237,885,349	26/ 02/ 2561
11	บุญผลา	ไมค์ ภิรมย์พร	226,360,968	12/ 12/ 2560
12	รำคาญกะบอกกันเต๊อ	ลำเพลิน วงศกร	220,181,931	5 /08/2561
13	เฮ็ดทุกวิถีทาง	เบิ้ล ปทุมราช	218,881,935	24 /05/ 2561
14	ผู้สาวขี้เหล้า	เมย์ จิราพร	208,559,797	18 /06/ 2560
15	จื่อแหนใจ	ออยเลอร์	206,101,242	6 / 08/ 2560
16	ซิดอันตราย	ออย แสงศิลป์	203,701,043	9/ 05/ 2561
17	แผ่นดินไหวในใจอ้าย	ต๋าว ตจว	183,220,330	16 / 03/ 2559
18	ห่อหมกฮวกไปฝากป้า	ลำเพลิน วงศกร, เต้ ตระกูลตอ	166,483,716	4/ 03/ 2561
19	อดีตเคยพัง	อาม ชุติมา	165,049,423	16 / 06/ 2559
20	เทพบุตรใจหมา(ปักปาก)	ฐา นิษ	163,995,158	6 / 07/ 2561

ตารางที่ 1 เพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ (ต่อ)

ลำดับ	เพลง	ศิลปินผู้ขับร้อง	ยอดวิว	เผยแพร่เมื่อ
21	ทานหมอย่าหัวซากัน	เนสกาแพ ศรีนคร	161,108,903	21/ 07/ 2560
22	ซังได้ซังแล้ว	ต่าย อรทัย	153,703,864	4 /06/ 2561
23	ให้เขารักเธอ เหมือนเธอ รักเขา	มนต์แคน แก่นคูณ	139,468,024	7 /10/ 2559
24	ให้น้องไปสา	เปิ้ล ปทุมราช	148,343,768	30 /09/ 2560
25	บักจีเหลิน	จีเหลิน สายหมอบ	132,967,809	31 /03/ 2561
26	จากใจแฟนเก่า	คะแนน นัจนันท์	124,595,294	24 /04/ 2561
27	คอยน้องที่ช่องเม็ก	มนต์แคน แก่นคูณ	125,629,764	7 /10/ 2559
28	ฝากใบลา	เนย ภัสวรรณ	122,606,227	16 /06/ 2561
29	สเตรตส์ลึกถึม	บอย พนมไพร	118,412,500	23 /12/ 2559
30	สีจิดติ	เต๊ะ ตระกูลตอ	115,510,053	21 /12/ 2560
31	ให้พอกะสิพอ	น้ำอ้อย สมใจรักษ์	113,992,170	30 /04/ 2560
32	ต้องฮักให้สุดใจ	ป๊อปปี้ ปรัชญาลักษณ์	112,823,500	17 /07/ 2559
33	ไอซึย	คู่แฝดโอเอ	112,521,194	5 / 07/ 2560
34	ผู้สาวเก่า	เมย์ จิราพร	110,209,833	15 /07/ 2559
35	สายแนนหัวใจ	ก้อง ห้วยไร่	109,698,316	12 /09/ 2561
36	หมอนใบเก่า	อึด ศุภกร	106,155,410	27 /01/ 2559
37	เจ้าตัวว่าฮักอ้าย	มนต์แคน แก่นคูณ	105,426,044	14 /05/ 2561
38	ร้องให้ได้ไหม	แซ็ค ชุมแพ	105,013,038	19 /10/ 2561
39	ซางว่า	กิ๊ก รุ่งนภา	104,198,978	23 /12/ 2560
40	เต่างอย	จินตหรา พูนลาภ	100,678,868	24 /09/ 2560

ที่มา : www.youtube.com วันที่ 19 มกราคม 2562

3.2 การสัมภาษณ์ (in-depth) ซึ่งจะครอบคลุมการสัมภาษณ์แบบต่างๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่งอีสาน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 4 กลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้อาศัยการตีความ วิเคราะห์เนื้อหา ภาษาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน โดยศึกษาจากเนื้อเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 40 เพลง และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แนวความคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพิจารณาหาข้อสรุปตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาวัฒนธรรมอีสานกับการกลับมาของเพลงลูกทุ่งไทย ภายใต้กรอบการวิจัยเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงลูกทุ่งไทย การวิเคราะห์เชิงตีความและการวิเคราะห์สาระ ภาษาของเพลงลูกทุ่งไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสานมาเป็นข้อมูลในการทำวิจัยและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จำแนกแบ่งออกเป็นสองรูปแบบ กล่าวคือ การวิจัยเอกสาร ได้แก่ การศึกษาลักษณะและการใช้ภาษาท้องถิ่น วัฒนธรรมอีสานที่มีอยู่ในเพลงลูกทุ่ง วิเคราะห์เพื่อหาประเด็นความคิด ค่านิยมของสังคมไทย ประเพณี วิถีประชาและวัฒนธรรมอีสาน ในคำร้องของเพลงลูกทุ่ง ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ ความหมายเชิงตีความและการวิเคราะห์สาระ พบว่าเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 40 เพลง มีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปเนื้อหาเพลงลูกทุ่งอีสานที่ได้รับความนิยม ยอดวิวเกิน 100 ล้านวิว ในยูทูบ

ลำดับที่	เพลง	ด้านความรัก	ด้านความ	ด้านวิถีชีวิต	ความเป็นอยู่ ภาษาอีสาน ปนกับภาษา	ภาษาอีสาน	ภาษาเข้าใจ ง่าย	ภาษาชัดเจน	รวม
1	คำแพง	✓			✓		✓	✓	4
2	คู่คอง	✓			✓		✓	✓	4
3	ผู้สาวขาลေး	✓			✓		✓	✓	4

4	ทดเวลาบาดเจ็บ	✓			✓		✓	✓	4
5	คำว่าฮักกัน มันเหี้ยลึ่มใส	✓			✓		✓	✓	4
6	ภาวะแทรกซ้อน	✓			✓		✓	✓	4
7	กลับคำสาหล่า	✓			✓		✓	✓	4
8	สีเทน้อง ให้บอกแน	✓			✓		✓	✓	4
9	ผู้ป่าวเก่า	✓			✓		✓	✓	4
10	ระเบิดเวลา	✓			✓		✓	✓	4
11	บุญผลา	✓			✓		✓	✓	4
12	รำคาญกะบอกกันเต้อ	✓			✓		✓	✓	4
13	เฮ็ดทุกวิถีทาง	✓			✓		✓	✓	4
14	ผู้สาวขี้เหล้า	✓			✓		✓	✓	4
15	จื่อแหนใจ	✓			✓		✓	✓	4
16	ซิดอันตรราย	✓			✓		✓	✓	4
17	แผ่นดินไหวในใจอ้าย	✓			✓		✓	✓	4
18	ห่อหมกฮวกไปฝากป้า			✓	✓		✓	✓	4
19	อดีตเคยพัง	✓			✓		✓	✓	4
20	เทพบุตรใจหมา(ชักพาก)	✓			✓		✓	✓	4
21	ทานหมาอย่าหัวซากัน	✓			✓		✓	✓	4
22	ซังได้ซังแล้ว	✓			✓		✓	✓	4
23	ให้เขารักเธอ เหมือนเธอรัก เขา	✓			✓		✓	✓	4
24	ใหน้องไปสา	✓			✓		✓	✓	4
25	บักจีเหลิน	✓			✓		✓	✓	4
26	จากใจแฟนเก่า	✓			✓		✓	✓	4
27	คอยน้องที่ช่องเม็ก	✓			✓		✓	✓	4
28	ฝากใบลา	✓			✓		✓	✓	4
29	สเตตัสลึกลึ้ม	✓			✓		✓	✓	4

30	ลึกลับ	✓			✓		✓	✓	4
31	ให้พอกะลี่ย	✓			✓		✓	✓	4
32	ต้องหักให้สุดใจ	✓			✓		✓	✓	4
33	ไอชียู	✓			✓		✓	✓	4
34	ผู้สาวเก่า	✓			✓		✓	✓	4
35	สายแนนหัวใจ	✓			✓		✓	✓	4
36	หมอนใบเก่า	✓			✓		✓	✓	4
37	เจ้าตัวว่าฮักฮ้าย	✓			✓		✓	✓	4
38	ร้องไห้ได้ไหม	✓			✓		✓	✓	4
39	ซางว่า	✓			✓		✓	✓	4
40	เต่างอย	✓	✓		✓		✓	✓	5

ผู้วิจัยพบว่าเพลงลูกทุ่งอีสานที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวังอยู่จำนวน 38 เพลง คิดเป็นร้อยละ 95 อันดับสองเท่ากัน เนื้อเพลงที่เกี่ยวกับความรักและวัฒนธรรม จำนวน 1 เพลง คิดเป็นร้อยละ 2.5 และเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ จำนวน 1 เพลง คิดเป็นร้อยละ 2.5 โดยภาษาของเพลงจะเป็นคำง่าย คำตรงใช้ภาษาอีสานปนกับภาษาภาคกลาง บางครั้งการใช้คำภาษาอาณานิคมวิจารณ์ว่ารุนแรงเกินไป เช่น เพลงภาวะแทรกซ้อน ยอดวิว 267,285,198 ล้าน เพลงเทพบุตรใจหมา ยอดวิว 163,995,158 ล้าน เป็นต้น

ผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสาน นิยมประพันธ์เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง เนื่องจากได้รับความนิยมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95 การใช้ถ้อยคำเป็นวิธีที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้เพื่อการสื่อสาร มีศิลปะการประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสานที่มีลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ นักประพันธ์เพลงเลือกใช้คำเรียบง่าย มักไม่ค่อยมีคำศัพท์ยากนัก มาเรียบเรียงเพื่อสื่ออารมณ์สะเทือนใจ และสร้างจินตนาการให้แก่ผู้ฟัง (เกศราพร พรหมนิมิตกุล, 2553) มีการสอดแทรกภาษาท้องถิ่นไว้ด้วย เนื้อหาเพลงใช้ภาษาอีสานปนกับภาษาภาคกลาง มีการใช้คำสื่ออารมณ์ คำภาษาที่ใช้ก่อให้เกิดอารมณ์ เช่น เพลงเทพบุตรใจหมา (บักพาก) นักร้อง ฐา ขนิษ ตัวอย่างคำที่ใช้ “จากเทวดาในร่างหมามาหลงหลอก” กลับทำให้ผู้ฟังได้รับอารมณ์สในการฟังอย่างเต็มที่ที่มีอารมณ์ร่วมในการฟังเพลง รวมทั้งคนภาคอื่นๆ สามารถเข้าใจเนื้อหาของเพลงทำให้เพลงได้รับความนิยม ดังบทเพลงเทพบุตรใจหมา (บักพาก) “ถูกทำร้ายให้ใจเจ็บซ้ำจนด้านชา จากเทวดาในร่างหมามาหลงหลอก อยากมีอิใหม่ เป็น

หยิ่งละอ้ายคือบ่บอก มาเจ็ดบักพาก ส่างกล้ามาหลอกคนฮักจริง บ่เกิดเป็นลูกผู้หญิงมีมดลูก บ่ฮู้ดอก
พลีกายพลีใจแล้ว บ่คิดย่านอีหยิ่งดอก อยากรู้คนเคียงข้าง บ่ได้เอาไว้แค่มาดอก บ่ได้ตั้งรับกับความ
กลับลอกของใคร แม้ข้างในจะเจ็บ คงได้แต่ทำใจ อีกคนปานไต่สิ่กู่หัวใจเฮาได้คั้น ถึงจำต้อง
ปวดร้าว แต่ก็ยังต้องฝืน ในมือที่ต้องยื่นอยู่กลางสายฝนอย่างเดียวยาย แม้ข้างในเจ็บปวดเกินกว่าจะ
ทำใจ บ่ว่าจั่งไต่เฮาจะต้องหายใจต่อ ฮักคนชั่วชาติหมา บ่มีคำว่าพอเฮ็ดเวรเฮ็ดกรรมหยิ่งหนอ ส่าง
เกิดมาพ้อคนหลายใจ” เนื้อเพลงเทพบุตรใจหมา (บักพาก) กล่าวถึง ความรักที่ไม่สมหวัง เสียใจ
ว่าเหว ผิดหวัง เป็นการตัดพ้อต่อว่าคนรักที่มาหลอกหลวง หลอกให้รัก เปรียบเสมือนเทวดาในร่าง
หมามาหลงหลอกแล้วทิ้งไปมีคนใหม่ทำให้เสียใจเจ็บช้ำ และโทษโชคชะตาทำกรรมอะไรทำให้ต้อง
เจอเรื่องราวแบบนี้

นอกจากนี้ เพลงลูกทุ่งอีสานนักประพันธ์เพลงมักมีการใช้คำบ่บอกสถานที่ ทั้งที่เป็นชื่อ
จังหวัด เมือง หรือสถานที่สำคัญ ในเนื้อหาเพลงและได้รับความนิยม เช่น เนื้อเพลงด้านความรักและ
วัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในเพลงลูกทุ่งอีสานได้รับความนิยมเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 2.5
ตัวอย่างเช่น เพลงเต่างอย นักร้องจินตหรา พูนลาภ ยอดวิว 100,678,868 ล้าน ดังบทเพลงเนื้อ
เพลงเต่างอย “สาวเต่างอยรอกคอยอ้าย เต่างอยรอกคอยอ้าย เต่างอย รอกคอยอ้าย เต่าเต่า เต่าเต่าเต่า
เต่าเต่าเต่า เต่างอย เต่างอย เต่างอย เต่า เต่า เต่า งอย หายไปใส่พิมิดจีลีละเค้อ ไปลีเลอแจใดเล่า
เออ บ่าวอำเภอดีวกัน นั้นทำใจน้องชม ก่อนสองเฮา เคียงคู์กริมย์ ก่อนสองเฮา เคียงคู์กริมย์ พนม
มือกราบก้ม ขอโชคที่เต่างอย สาวเต่างอยรอกคอยอ้าย เต่างอยรอกคอยอ้าย เต่างอย รอกคอยอ้าย เต่า
เต่า เต่าเต่าเต่าเต่าเต่าเต่า เต่างอย เต่างอย เต่างอย เต่า เต่า เต่า งอย ไม่มีเสื่อมคล้าย มลายพอ
ถอย ชายคนเดียวเหียวคิดฮอดจนจ้อย หัวใจสวอยเมื่อยม้อย ลอยลม จากสกลเมืองหนองหารลุ่ม
จากสกลเมืองหนองหารลุ่ม ปลอยน้องระทม ชื่นขมน้ำต้าย้อย ส่งหัวใจ ข้ามเทือกเขาภูพาน วอน
ปาฏิหาริย์ ผาแดงนางไอ่ องค์พั่งคีนี่ตำนานบังไฟ ช่วย دلใจอ้ายคิดฮอดคนคอย สาวเต่างอยต้อยต่ำ
อ้ายบ่จำสัญญาวางปลอยแม้วความหวังพังลงลมลอย แม้วความหวังพังลงลมลอย วอนเต่างอยอ้อย
ใจ...”

ผลการศึกษาเนื้อเพลงเต่างอย นักประพันธ์เพลงแต่งเพลงมีความเชื่อมโยงกันกับวิถีชีวิต
เทศกาลงานประเพณี ดึงทรัพยากรการท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ทำให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการถึง
เหตุการณ์ในเนื้อเพลงและเข้าใจความรู้สึกจากบทเพลงได้ชัดเจน เช่น เต่างอย เป็นอำเภอหนึ่งใน
จังหวัดสกลนคร มีความอุดมสมบูรณ์เต่าอาศัยอยู่กันเยอะ ในเนื้อเพลงผูกเรื่องราว สาวเต่างอยรอก
คอยแฟนคิดถึงไม่เห็นมา แฟนอยู่คนละจังหวัดจึงส่งหัวใจข้ามเทือกเขาภูพาน และขอวอนปาฏิหาริย์

ผาแดงนางไอ่ องค์พั้งคีนี่ตำนานบั้งไฟ ตลใจให้คนรักกลับมา จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้เพลงเต่าย่อย ได้รับความนิยมยอดวิวร้อยล้านวิว

เพลงลูกทุ่งอีสานนักประพันธ์เพลงมักมีการใช้คำสี่อรรถบขขัน สนุกสนาน ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถจินตนาการถึงท่วงท่ากิริยาอาการ ทำให้ได้รับความสนุกสนาน ขบขันไปกับพฤติกรรม เช่น เนื้อเพลงด้านวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ คิดเป็นร้อยละ 2.5 คือ เพลงห่อหมกฮวกไปฝากป้า ยอดวิว 166,483,716 ล้าน นักร้องลำเพลิน วงศกร และ เต๊ะ ตระกูลตอ เนื้อหาเพลงมีความสนุกสนานสอดแทรกวัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ เนื้อเพลงห่อหมกฮวกไปฝากป้า นักร้องลำเพลิน วงศกร และเต๊ะ ตระกูลตอ “มื่อนี้เฮียนข่อยเพิ่นไปประสาฮิตฮอย ลงท่งหาหอยหาเห็ดและหาปลา เพิ่นสอนอยู่บวักเพิ่นได้ฮวกมา เขียดจี่นาแมงดาและกบน้อย มื่อนี้เฮียนข่อยประมาณหกโมงแลง เพิ่นเฮ็ดแนวกินแลง หอมหินหิ้นกลืนตำดั่ง มีตำบักหุ่งหมกฮวกและกึ่งท่างถอนหายใจดั่งดั่งกำลังนึ่งแม่ข่อยใช้เท่งฮอยากสิห้องฮอยากสิให้ เพิ่นบอกข่อยฮิฟ่าวไป เอาห่อหมกฮวกให้ป้าสาก่อน เบิ่งไปฮอดเฮือนป้าเ็นหาป้าหมากะหอน ป้าเฮาบ่อยู่บ้าน ห่อหมกฮวกเอาไปฝากป้า ป้าไปนาเลยห้อยไ่ว้หน้าฮั่ว ขากลับรถเสือกยางฮั่ว แหกลงแขงฮั่วรถกะเลยฮ้าง ห่อหมกฮวกเอาไปฝากป้า ป้าไปนาเลยห้อยไ่ว้หน้าฮั่ว ขากลับรถเสือกยางฮั่ว แหกลงแขงฮั่วรถกะเลยฮ้าง เปิดแวงหอบขึ้นฮีบฮีบ ฟ้าห้องฮัมฮัมฝนกะตกฮ่ำ ฮาดหัวไหลมาฮอดท่า ฝนตกฮ่ำเฮาเปี้ยกฮอดหมกฮวกห่อหมกฮวกเอาไปฝากป้า ป้าไปนาเลยห้อยไ่ว้หน้าฮั่ว ขากลับรถเสือกยางฮั่ว แหกลงแขงฮั่วรถกะเลยฮ้าง เปิดแวงหอบขึ้นฮีบฮัม ฟ้าห้องฮัมฮัมฝนกะตกฮ่ำ ฮาดหัวไหลมาฮอดท่า ฝนตกฮ่ำเฮาเปี้ยกฮอดหมกฮวก ระยะทางมันกะไกลท่าง ชั่วสิฮอดเฮียนเฮา หนวยหลาย ฮ้อยุดอกกว่าเป็นลูกใช้เอาเอา เท็งสิฮากรดเฮากะฮ้าง จุงมาหมากะเห่า หูกะฮื้อหิวกะหิวข้าว ไ้ยฮี หีหี หีหี หีหีละกะ หีหีหีหีหีหีหีหีหี”

สรุปสาระเนื้อหาของเพลง เป็นเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนอีสาน ลงท่งนาไปหาหอย หาเห็ดและหาปลา ช้อนลูกฮอด เขียดทราย แมงดาและกบตัวเล็ก เพื่อดกเย็นมาทำอาหารมีส้มตำ ห่อหมกลูกฮอดและกึ่งท่าง แต่แม่ใช้ให้เอาห่อหมกลูกฮอดไปฝากป้า พอไปถึงบ้านป้าหมากก็หอนป้าก็ไม่อยู่ เลยแขวนไ่ว้หน้าฮั่ว ขากลับรถเสือกยางฮั่ว แหกลงแขงฮั่วรถกะเลยฮ้าง พังรัง รกก็เลยพัง หมดแรงหอบขึ้นฮีบๆ ฟ้าร้องฮัมๆ ฝนก็ตกใส่ เปี้ยกเหมือนลูกฮอด ระยะทางมันก็ไกลท่าง กว่าจะถึงบ้านเรา รกก็พังหมากก็เห่า หิวข้าวจนตาลาย จากเนื้อหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิว 100 ล้านวิวขึ้น ผู้วิจัยสรุปว่า ภาษาที่ใช้ในเพลงลูกทุ่งไทยเป็นภาษาอีสานที่เข้าใจง่ายไม่ต้องแปล ภาษามีความชัดเจน ใช้คำสี่อรรถบ ขำตรง คำโดน แม้นจะเป็นคนภาคอื่นมาฟังก็ตาม ผู้แต่งเพลงส่วนใหญ่นิยมถ่ายทอดบทเพลงด้วยภาษาพูดเพราะสามารถสนอง

ความต้องการและเข้าถึงจิตใจของผู้ฟังได้ดี เพลงที่แต่งและเผยแพร่ได้รับความนิยมนั้น จะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่งอีสาน เพื่อหาประเด็นความคิดในการใช้คำภาษาท้องถิ่นของเพลงลูกทุ่ง สำเนียงการเอื้อนเสียง ลีลา เครื่องดนตรี และวัฒนธรรมอีสานที่มีอยู่ในเพลงลูกทุ่ง ได้แก่

1. นักประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน ได้แก่

1.1 อาจารย์สลา คุณวุฒิ นักประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งอีสาน นักวางแผนศิลปิน และโปรดิวเซอร์เพลง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ เจ้าของห้องบันทึกเสียงชาบายใจ

1.2 อาจารย์ยีนนี่ ภูไท นักประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งอีสาน นักวางแผนศิลปิน และโปรดิวเซอร์เพลง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ และเจ้าของห้องบันทึกเสียงภูไท เร็คคอร์ด

1.3 อาจารย์ออย โพธิ์ราม นักประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งอีสานและนักร้องเพลงสังกัดอิสระ

2. นักวางแผนศิลปิน 3 คน ได้แก่

2.1 อาจารย์เหมือนเพชร อำมะระ นักวางแผนศิลปินและนักประพันธ์เพลง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ และอดีตนักร้องเพลงวงแพนเค้ก

2.2 อาจารย์สลา คุณวุฒิ นักประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งอีสาน นักวางแผนศิลปิน โปรดิวเซอร์เพลง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ และเจ้าของห้องบันทึกเสียงชาบายใจ

2.3 อาจารย์ยีนนี่ ภูไท นักประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งอีสาน นักวางแผนศิลปิน โปรดิวเซอร์เพลง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ และเจ้าของห้องบันทึกเสียงภูไท เร็คคอร์ด

3. นักร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน ได้แก่

3.1 เต๋า ภูศิลป์ สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่

3.2 ตรี ชัยณรงค์ โยธา สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครื่องีเอ็มเอ็ม แกรมมี่

3.3 ออย โพธิ์ราม นักร้องเพลงสังกัดอิสระ

อีกทั้งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ฟังเพลงลูกทุ่งอีสาน จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มผู้ฟังเพลงที่มีระยะเวลา 5 ปีขึ้นไปในการติดตามฟังเพลงลูกทุ่ง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากแหล่งที่มา เวลา และสถานที่ คือการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้ศึกษานั้น ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ เพื่อตรวจสอบว่าถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล ถ้าบุคคลให้

ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ ร่วมกับการตรวจสอบข้อมูลโดยแหล่งข้อมูล (Member Checks) ด้วยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ย้อนกลับมาตรวจสอบความเข้าใจของการสรุป และตีความของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อสรุปที่ได้เป็นข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลจริง กล่าวคือผู้วิจัยสัมภาษณ์ นักประพันธ์เพลงลูกทุ่งอีสาน ในฐานะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 3 คน และสัมภาษณ์นักวางแผนศิลปินจำนวน 3 คน แล้วได้ทำการตรวจสอบข้อมูล โดยใช้วิธีการเปลี่ยนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ นักร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน 3 คน และกลุ่มผู้ฟังเพลงลูกทุ่งอีสาน จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มผู้ฟังเพลงที่มีระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ซึ่งได้จดบันทึกไว้ และบันทึกเสียงนำมาถอดความ และแยกประเภท จัดหมวดหมู่และสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. ด้านภาษา เป็นการสื่อสารด้วยภาษาอีสานหรือภาษาท้องถิ่นอีสานปะปนภาษาภาคกลางในเพลงลูกทุ่งค่อนข้างโดดเด่นในด้านภาษา จากการสัมภาษณ์ อาจารย์สลา คุณวุฒิ กล่าวถึงการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งอีสานว่า “ภาษาเข้าใจง่าย คำง่าย คำตรง มีความชัดเจน และคำสื่อสารอารมณ์ โดนใจ จำง่ายผู้ฟังไม่ก็ครั้งก็สามารถร้องได้ ภาษาตรงไปตรงมาไม่ต้องแปล” ภาษาถิ่นอีสานที่มักได้ยินเป็นประจำ เช่น

“ฮัก” หมายถึง	รัก	“ฮอด” หมายถึง	ถึง
“เฮา” หมายถึง	เรา	“อ้าย” หมายถึง	พี่
“บ่” หมายถึง	ไม่	“เบิ่ง” หมายถึง	มอง

จากการสัมภาษณ์ เต๋อ ภูศิลป์ นักร้องเพลงลูกทุ่งอีสาน เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางด้านภาษาในเพลงลูกทุ่งอีสาน กล่าวว่า “วัฒนธรรมทางด้านภาษาอีสานเข้ามาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ชื่อเพลง เพลงบุญผลา เพลงกลับคำสาหลา และเพลงคู่ครอง ที่ใช้ภาษาอีสานค่อนข้างลึกในบางคำกลับนำมาใช้ในการแต่งเพลง ทำให้คนรุ่นใหม่ทราบและเข้าใจวัฒนธรรมทางด้านภาษาอีสานมากขึ้น”

2. ด้านสำเนียงการเอื้อนเสียง ลีลา เพลงลูกทุ่งนำสำเนียงการออกเสียงของแต่ละพื้นที่ แต่ละท้องถิ่นมาแสดงออก มีลูกเอื้อน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์สลา คุณวุฒิ กล่าวถึงการใช้สำเนียงการเอื้อนเสียง ลีลา ในเพลงลูกทุ่งอีสาน “ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตของคนไทยแต่ละพื้นที่แต่ละท้องถิ่น มาสำแดงในการออกเสียง มีลูกเล่นที่เป็นลูกคอ เช่น แบบลิเก แบบโนรา แบบหมอลำ แบบชาวเขาเผ่าต่างๆ เป็นบุคลิกแต่พื้นที่ สำเนียงไม่เหมือนกันเป็นเสน่ห์ในเพลงลูกทุ่ง” เพลงลูกทุ่งอีสานเน้นวัฒนธรรมอีสานความเป็นอยู่ เช่น การสะท้อนภาพความรัก การสะท้อนภาพวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมอีสาน

3. ด้านเครื่องดนตรี แต่ก่อนเป็นพิณ แคน แต่ในปัจจุบันเพลงลูกทุ่งอีสานใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลงเพลงลูกทุ่งอีสานแต่สำเนียงจะปรากฏออกมาเป็นทำนองพื้นบ้านอีสาน หรือเรียกว่า

เพลงอีสานอินดี้ จากการสัมภาษณ์ อาจารย์จินนี่ ภูไท กล่าวว่า “ในปัจจุบันเครื่องดนตรี หรือแนวเพลงลูกทุ่งอีสาน จะเป็นแนวทางที่มีการผสมผสานดนตรีที่มีความหลากหลาย ใช้เครื่องดนตรีสากล บรรเลงเพลงลูกทุ่งอีสาน เป็นเพลงป๊อปหรืออีสานหรือเรียกว่าเพลงอีสานอินดี้”

4. ด้านการเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่ง สะท้อนยุคสมัยเคลื่อนตัวตามยุคสมัยในปัจจุบัน โลกโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาท เข้าถึงง่าย การเล่าเรื่องมีการปรับเปลี่ยนจังหวะ ท่วงทำนอง หรือรูปแบบการผสมผสานเครื่องดนตรีสมัยใหม่เข้าไปให้สอดคล้องกับผู้ฟังในปัจจุบัน แต่การสื่อสารด้วยสำเนียงภาษาอีสานหรือภาษาท้องถิ่นนั้นยังเหมือนเดิม จากการสัมภาษณ์ อาจารย์จินนี่ ภูไท กล่าวว่า “เพลงลูกทุ่งไทยในปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจาก เพลงสตริงลาวของประเทศลาว เพลงสตริงลาว ของบ้านเขาก็คือ เพลงอีสานอินดี้บ้านเรา โดย นักร้องเพชร สหรัตน์ นำเข้ามาใช้วิธีการร้องแบบ เพลงป๊อป เพลงร็อกและเพลงสากล จะไม่ใช้วิธีการร้องแบบลูกทุ่งแท้ โดยเพลงอีสานอินดี้จะถูกปล่อยเพลงในวงการลูกทุ่งไทย เฉลี่ยวันละ 5 - 10 เพลง” อีกทั้งบริษัทแกรมมี่ โกลด์ นำเพลงป๊อปที่เคยโด่งดังในอดีต เช่น เพลงกลับคำเสีย ของวงอินคา มาแปลงเป็นภาษาอีสานเป็นเพลงกลับคำสาหล่า ให้นักร้องลูกทุ่งอีสาน ไมค์ ภิรมย์พร ร้องได้รับเสียงตอบรับที่ดีมากมียอดวิว 265,022,456 ล้านวิว และนำเพลงป๊อป เพลงพรหมลิขิต ของวงบ๊วกแอส มาแปลงเป็นภาษาอีสานคือ เพลงบุญผลาของไมค์ ภิรมย์พร ที่มียอดวิว 226,360,968 ล้านวิว การแปลงเพลงที่เคยได้รับความนิยมจากภาษาภาคกลาง มาเป็นภาษาท้องถิ่นอีสานเนื่องจากคนอีสานมีจำนวนประชากรเป็นจำนวนมาก มีเนื้อที่มากที่สุดของประเทศไทยเทียบได้กับหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย ประมาณ 168,854 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 33.17 มีประชากรมากกว่าทุกภาค (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2559)

5. ด้านกระบวนการเผยแพร่ผลงานเพลงลูกทุ่ง ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นค่ายเล็กหรือค่ายใหญ่ใช้โซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาท ในการเผยแพร่บทเพลงเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ช่องทางการเผยแพร่ในยูทูบ เพราะเข้าถึงง่ายกับทุกกลุ่ม ทำให้ค่ายเล็กหรือไม่สังกัดค่าย ต้องการจะปล่อยเพลงที่ทำสู่สังคมออนไลน์สามารถทำได้ง่ายและทันที ผู้ที่สนใจฟังจะเป็นวัยรุ่นและคนรุ่นใหม่ที่ชอบชอบแนวเพลงอีสานอินดี้ และจากการสัมภาษณ์อาจารย์เหมือนเพชร อำมะระ นักวางแผนศิลปินสังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ เครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ กล่าวว่า “ค่ายใหญ่ต้องปรับตัวในการเข้าถึงสื่อโดยปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางการตลาด จากเดิมที่เผยแพร่เพลงเน้นทางสื่อวิทยุ ปัจจุบันทางค่ายได้ตัดงบประมาณในส่วนนี้ เนื่องจากโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทเผยแพร่ในยูทูบ แนวทางที่ค่ายจะดำเนินการในปี พ.ศ. 2562คือ การที่ศิลปินลงไปหาประชาชนในพื้นที่ต่างๆ โดยตรงโดยการจัดการ

พบปะประชาชนในพื้นที่ต่างจังหวัด เนื่องจากเพลงลูกทุ่งอีสานอันดีบางเพลงดังมาจากต่างจังหวัดขึ้นมา หรือเรียกว่า ปาล้อมเมือง”

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การทำวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมอีสานผ่านบทเพลงลูกทุ่งไทย มีประเด็นสำคัญเพื่อนำไปอภิปรายผลได้ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่าการวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์ อาจารย์สลา คุณวุฒิ อาจารย์จินนี่ ภูไท อาจารย์ออย โพธิ์ราม และนักร้องเพลงลูกทุ่งอีสานเต่า ภูศิลป์ ตรี ชัยณรงค์ โยธา ปี 2561 พบว่าการใช้ภาษาอีสานในเพลงลูกทุ่งไทย เป็นการสื่อสารด้วยภาษาอีสานหรือภาษาท้องถิ่นอีสานปะปนภาษาภาคกลาง ในเพลงลูกทุ่งไทยค่อนข้างโดดเด่นในด้านภาษา มักไม่ค่อยมีคำศัพท์ยากนัก คำเข้าใจง่าย คำงาม คำตรง มีความชัดเจน ลักษณะดังกล่าวช่วยให้ผู้ฟังได้รับบรรยากาศในการฟังอย่างเต็มที่และคำสื่ออารมณ์ จำง่าย รวมทั้งเป็นภาษาถิ่นอีสาน ที่มักได้ยินเป็นประจำ ผู้แต่งเพลงส่วนใหญ่นิยมถ่ายทอดบทเพลงด้วยภาษาพูดเพราะสามารถสนองความต้องการและเข้าถึงจิตใจของผู้ฟังได้ดี น้ำเสียงทำให้เกิดสุนทริยรสทางด้านภาษาและความคิด ซึ่งเกิดจากการใช้คำต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งอีสานกับลักษณะการใช้ภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น ศึกษาในผลงานเพลงของ ศิริพร อำไพพงษ์ พบว่ามีการใช้ภาษาเข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา เนื้อหาเพลงแสดงเด่นทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศราพร พรหมนิมิตกุล (2553) ความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง กรณีศึกษาเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งมีการใช้ภาษาเรียบง่าย สื่อความหมายตรงไปตรงมา มีทั้งการใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำภาษาต่างประเทศ คำแสลง

การวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมอีสาน จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นวัฒนธรรมทางด้านภาษา นอกจากนี้เพลงลูกทุ่งอีสานยังการสะท้อนวัฒนธรรมอีสานด้านอื่นๆ พบว่าเพลงลูกทุ่งอีสานที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพด้านความรักที่ไม่สมหวัง อันดับสองลงมา เนื้อเพลงที่สะท้อนภาพความรักและวัฒนธรรม และเนื้อหาที่สะท้อนภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาถ ฉัตรทอง (2549) เพลงลูกทุ่ง: ภาพสะท้อนค่านิยมในสังคมไทย พบว่าเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาว วิถีชีวิต เหตุการณ์ประจำวัน และสอดคล้องกับงานวิจัย ทศน์วดี ฐุสรานนท์ (2560) เพลงลูกทุ่งสื่อถึงความเป็นวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ความเป็นอยู่ที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของเพลง การแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ของวัฒนธรรมจากเพลงลูกทุ่ง โดยมีท้องทำนอง คำร้องสำเนียง และลีลาการร้องการบรรเลงที่มีแบบแผน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการใช้สื่อโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทจากเพลงลูกทุ่งอีสานที่มียอดวิวเกิน 100 ล้านวิวในยูทูบ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการใช้สื่อโซเชียลมีเดียจากแหล่งอื่น หรือการศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมธุรกิจเพลงลูกทุ่งในตลาด AEC เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาใช้สื่อโซเชียลมีเดีย รวมถึงศึกษาตลาดเพลงลูกทุ่งในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). **วัฒนธรรมวิถีชีวิตและภูมิปัญญา**. กรุงเทพฯ : บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด.
- เกศราพร พรหมนิมิตกุล. (2553). “ความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง: กรณีศึกษาเพลงฮิตติดชาร์ต ลูกทุ่งมหานคร”. **วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 9(2). 83-100.
- ทัศนวิศน์ ชูสรานนท์. (2560). “พัฒนาการในการสื่อสารของเพลงลูกทุ่งผ่านการเล่าเรื่องตาม ค่านิยมของสังคมไทย จากอดีตสู่ปัจจุบัน”. **วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร**. 4(2). 1-30.
- ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2547). **เพลงลูกทุ่งอีสานกับการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น: ศึกษาในผลงาน เพลงของศิริพร อำไพพงษ์**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงวัฒนธรรม.
- ยงยุทธ บุราสิทธิ์. (2556). “ชุมชนคนอีสานกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร”. **วารสารภาษาและวัฒนธรรม** 32(1). 67-92
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. (2559). “แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1” แหล่งที่มา <http://www.chaiyaphummunipality.com/wp-content/uploads/2018/11/1481077738.pdf>, [5 มกราคม 2562.]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการ ย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ.2559**. [ออนไลน์].แหล่งที่มา : http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาประชากร/การย้ายถิ่น/การย้ายถิ่นของประชากร_2559/3_สรุปผลที่สำคัญ.pdf, [6 มกราคม 2562.]

สิรินธร. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2533). การประชุมวิชาการและสัมมนา
เรื่องเส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย ณ หอประชุมเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สิรินาถ ฉัตรทอง. (2549). “เพลงลูกทุ่ง: ภาพสะท้อนค่านิยมในสังคมไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Global Destination Cities Index.(2017). Mastercard Destination Cities Index. (2017).

Retrieved January 15, 2018, from <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2017/10/Mastercard-Destination-Cities-Index-Deck.pdf>

